

**Beiktatási parancslevél I. Lipót királytól egész Szajol birtokra vonatkozóan, a
Garamszentbenedeki Konventnek címezve, Fejér Mihály, Török András,
Trombitás Mátyás és Hegedüs Demeter részére¹
Bécs, 1669. április 1.**

[Nos] Leopoldus Dei gratia electus romanorum imperator semper augustus, ac Germaniae, Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Sclavoniaeque etc. rex, archi-dux Austriae, dux Burgundiae, Brabantiae, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, marchio Moraviae, comes Habsburgi, Tyrolis et Goritiae etc. Fidelibus nostris honorabilibus Conventui Ecclesiae Sancti Benedicti de juxta Gron, salutem et gratiam. Quum nos illis perennalibus, dationi, donationi, cessionique, nec non juris, ac dominii proprietatis translationi, et derivationi, quas fidelis noster egregius Georgius Bory de Borfő oneribus primum, et quibuslibet gravaminibus universorum filiorum, et filiarum natorum, et nascendorum, item fratrum, sororum, amicorum, proximorum consanguineorum, et affinium suorum, quos videlicet praesens tangeret, et concerneret, seu tangere, et concernere posset negotium, quomodolibet in futurum per omnia in se assumptis, et levatis, una cum aliis condonatoriis suis, utpote Andrea Dióssy, Nicolao Vukovich, et Paulo Mednyánszky, non ita pridem transactis temporibus, signanter in anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo quinto, die decima mensis Augusti transacto praeterita: de, et super totali, et integra curiali possessione Sajol nuncupata, inque comitatu Exteriori Szolnok existenti habito cum universis suis appertimentiis vigore certarum quorundam literarum donationalium palatinalium suo modo confectarum, nec non aliarum etiam pariter literarum fidelium nostrorum honorabilis Conventus praetactae Ecclesiae Sancti Benedicti de juxta Gron fassionalium, cessionalium, superinde emanatarum, certis ex respectibus, rationalibusque de causis, ac modis, et conditionibus in iisdem literis, fassionalibus, cessionalibus, desuper clarius denotatis et expressis fidelibus nostris egregiis Michaeli Fejér, Mathiae Trombitás, Andreae Teöreök, Demetrio Hegedüs, et caeteris inhabitatoribus dictae possessionis Sajol, ipsorumque haeredibus, et posteritatibus utriusque sexus universis, jure perpetuo, et irrevocabiliter fecisse dignoscuntur, nostrum regium consensum, benevolum partier et assensum praebuerimus. Et nihilominus cum ad nonnullorum fidelium nostrorum humillimam supplicationem nostrae properea factum Majestati, tum vero attentis, et consideratis fidelitate, et fidelibus servitiis praememoratorum Michaelis Fejér, Mathiae Trombitás, Andreae Teöreök, Demetrii Hegedüs, et caeterorum inhabitatorum, praedictae possessionis Sajol, quae ipsi sacrae primum dicti regni nostri Hungariae coronae, et deinde Majestati nostrae pro locorum, et temporum diversitate fideliter exhibuerunt, et impenderunt, se seque imposterum quoque pari fidelitate exhibituros, et impensuros pollicentur. Totum et omne jus nostrum regium si quod in praetacta possessione Sajol vocata, ac in praeallegato comitatu Exteriori Szolnok existente, et habita etiam aliter qualitercumque haberemus, aut eadem nostram ex quibuscumque causis, viis, modis, et rationibus concerneret Majestatem simul cum cunctis suis utilitatibus, et pertinentiis quibuslibet, terris scilicet arabilibus, cultis et, incultis, agris, pratis, pascuis, campis, foenetis, sylvis, nemoribus, montibus, vallibus, collibus, vineis, vinearumque promonthoriis, aquis, fluviis, piscinis, piscaturis, pisciumve clausuris, et aquarum

¹ Az átirat forrása: Magyar Nemzeti Levéltár Heves Megyei Levéltára IV-1/b/268 No. 800 (1808). További feltalálási hely: Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára O20, No. 99. (1794); MNL OL O18 Processus tabulares, No. 2818. (1746); Hegedüs-levéltár E, 16-20. p. (1717) – a Hegedüs család tulajdonában. Az itt közölt átiratot és a fordítást Hegedüs László pápai káplán, protonotárius, kanonok készítete, kb. 1995-ben. A lektorálást a Magyar Országos Levéltár szakértő munkatársa végezte, ugyancsak kb. 1995-ben. A fordítást a Hegedüs-levéltár 1893-ban készült, igencsak szabados fordítását is felhasználva Hegedüs K. Ferenc javította.

decursibus, molendinis, et eorundem locis, generaliter vero quarumlibet rerum et pertinentiarum suarum integritatibus, quovis nominis vocabulo vocitatis sub suis veris metis, et antiquis limitibus existentibus, ad eandemque curialem possessionem de jure, et ab antiquo spectante, et pertinere debenti memoribus Michaeli Fejér, Mathiae Trombitás, Andreae Teöreök, Demetrio Hegedeös, et caeteris inhaeratoribus, saepefatae possessionis Sajol ipsorumque haeredibus, et posteritatibus, utriusque sexus universis, vigore aliarum literarum nostrarum consensus, ac juris nostri regii donationalium superinde emanatarum, jure perpetuo, et irrevocabiliter dederimus, donaverimus, et contulerimus, velimusque eosdem in dominium ejusdem, dictique juris nostri regii in eadem habiti, per nostrum, et vestrum homines, legitime facere introduci. Super quo fidelitati vestrae harum serie committimus, et mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem, vestro pro testimonio fide dignum, quo praesente fidelis noster egregius vel nobilis Georgius aut Stephanus Bezek, seu Gregorius Dulo, sive Michael Tassy, nam Franciscus Mocháry, neve Paulus Kováts, si Georgius Gerhárd, nisi Michael Liberchey, uti Caspar Baloghi, siquidem Joannes Cando, prout alter Joannes Kaydi, nec non Michael Földváry, et Andreas Oroszleány, aliisque absentibus homo noster regius per nos ad id specialiter transmissus, ad facies praescriptae possessionis Sajol in praerepetito comitatu Exteriori Szolnok existentis habiti (si et in quantum id ob metum et tyrannidem Turcarum commode fieri poterit, alioquin ad locum aliquem tutiorem et bonis iisdem viciniorem) vicinis et commetaneis ejusdem universis inibi legitime convocatis, et praesentibus accedendo introducat praefatos Michaellem Fejér, Mathiam Trombitás, Andream Teörök, Demetrium Hegedös, et caeteros inhaeratores praenotatae possessionis Sajol in dominum ejusdem, dictique juris nostri regii in eadem habiti statuatque eandem, et illud idem eisdem ipsorumque haeredibus, et posteritatibus utriusque sexus universis praemissi consensus, et juris nostri regii titulis ipsis incumbentibus, simul cum cunctis suis utilitatibus, et pertinentiis quibuslibet, perpetuo possidendas, si non fuerit contradictum; contradictores vero, si qui fuerint, evocet eosdem idem testimonium vestrum, contra annotatos Michaellem Fejér, Mathiam Trombitás, Andream Török, Demetrium Hegedös, et caeteros inhaeratores saepe dictae possessionis Sajol, in curiam nostram regiam, nostram scilicet personalem in praesentiam, ad terminum competentem, rationem contradictionis suae reddituros efficacem. Et post haec super hujusmodi introductionis, et statutionis serie, simul cum contradictorum, et evocatorum si qui fuerint vicinorumque, et commetaneorum, qui praemissae statutioni intererunt nominibus terminoque assignato, ut fuerit expediens, nobis suo modo, et ordine fideliter rescribatis. Secus non facturi. Datum in civitate nostra Vienna Austriae, die prima mensis Aprilis, anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo nono. (locus sigilli)

Az irat magyar nyelvű fordítása:

Mi, Lipót, Isten kegyelméből a rómaiak mindig felséges választott császára, Németország, Magyarország, Csehország, Dalmácia, Horvátország és Szlavónia stb. királya, valamint Ausztria főhercege, Burgundia, Brabant, Stájerország, Karintia és Krajna hercege, Morvaország őrgórfja, Habsburg, Tirol és Görz grófja stb. tiszteletre méltó híveinknek, a Garamszentbenedeki Egyház Konventjének üdvöt és kegyelmet. A birtok örökös jogainak átadását, adományozását és engedményezését, nem különben az uradalom birtokjogainak átvételét és származtatását, amelyekkel kapcsolatos nehézségek korábban borfői Bory Györgyöt, kedvelt hívünket és minden megszületett vagy megszületendő fiát és leányát illették – atyafiai, nővérei, barátai, utódai, rokonai és a sógorságában lévők sérelmei által –, amelyek akiket tudniillik jelenleg is érintenek, érnek, vagy bármi módon a jövőben is érinthetnek és érinteni fognak, más társtulajdonosaikkal együtt, vagyis Dióssy

Andrással, Vukovich Miklóssal és Mednyánszky Pállal, nem éppen ezelőtt az elmúlt időkből, jelesen 1665. augusztus 10-én, a Külső-Szolnok vármegyében fekvő és bírt Szajol egész, teljes kuriális birtokról és annak összes tartozékáról, némely nádori adománylevél erejével, és nem különben más egyéb, a kedvelt híveink Garamszentbenedeki Egyházának Konventjében tett bevalló és engedménylevele által, amely a beleegyezésről, az okokról, módokról és feltételekről világosan megismertet, híveinknek Fejér Mihálynak, Trombitás Mátyásnak, Török Andrásnak, Hegedüs Demeternek és a mondott Szajol birtok többi lakóinak, azok örökösének és összes, mindkét nembeli utódainak, örök jogon és visszavonhatatlanul méltóztattuk királyi beleegyezésünkkel és hasonlóan jóakarátú egyetértésünkkel nyújtani; és nem csak kedvelt híveinknek a mi felségünknek tett alázatos kérésére, hanem figyelembe véve és gondolva a fent nevezett Fejér Mihály, Trombitás Mátyás, Török András, Hegedüs Demeter és Szajol birtok többi lakóinak hűségére és hűséges szolgálataira, amelyeket ők az előbb mondott Magyar Királyságunk koronájának, és azonkívül felségünknek különböző helyeken és időkből hűségesen nyújtottak és tanúsítottak, és amelyeket – ahogyan ígérték – a jövőben is hasonló hűséggel be fognak mutatni és tanúsítani fognak. A teljes és összes királyi jogunkat, amit a fent mondott Külső-Szolnok vármegyében, az említett Szajol birtokon felségünk birtokolt, vagy felségünkhöz bármilyen okból, módon tartozott, annak összes, bármilyen tartozékaival, tudniillik megművelt és műveletlen szántóföldekkel, legelőkkel, mezőkkel, erdőkkel, dombokkal, völgyekkel, halmokkal, szőlőkkel, vizekkel, folyókkal, halastavakkal, halászóhelyekkel, haltartóhelyekkel, malommal és ugyanazon helyekkel általában, vagy bárhol létező dolgoknak és tartozékoknak bármi néven nevezett összességével, amelyek a birtok jó határjelei és régi határai között fekszenek, és amelyek ugyanezen kuriális birtokhoz jogosan és régi módon tartozni illetnek, említett Fejér Mihálynak, Trombitás Mátyásnak, Török Andrásnak, Hegedüs Demeternek és az említett Szajol birtok lakóinak és az ő örökösöknek és mindkét nembeli utódaiknak, a mi egyetértő levelünk tartalma által és a mi királyi adományozó jogunknál fogva, örök jogon és visszavonhatatlanul adjuk, adományozzuk és átadjuk, és akarjuk őket ugyanabba a javadalomba, az említett királyi jogunknál fogva, az ugyanott lakókkal együtt, a mi és a ti embereitek által törvényesen bevezettetni. Ezért hűségteknek erősen elrendeljük és megparancsoljuk, hogy tanúságtételekre méltó embereteket küldjétek ki, hogy vitélő híveink Bezek György vagy István vagy Dúló Gergely vagy Tassy Mihály, Mocháry Ferenc, Kováts Pál, Gerhard György, Liberchey Mihály, miként Balogh Gáspár és Cándó János, másik János, Kajdi, nemkülönbén Földváry Mihály és Oroszleány András és másoknak jelenlétében, az általunk kifejezetten kiküldött királyi emberünkkel, az előbb említett Külső-Szolnok vármegyében fekvő, fent említett Szajol birtok színén – amennyiben a törökök zsarnokságától és kegyetlenségétől való félelem ellenére azt kényelmesen megtehetik, ha nem akkor más biztos, azon birtokhoz közel eső helyen –, és azon birtok összes szomszédosait és határosait ugyanoda törvényesen hívjátok össze, és a fent mondott Szajol birtok jogaiba az említett Fejér Mihályt, Trombitás Mátyást, Török András, Hegedüs Demetert és a többi ott lakót a mondott királyi jogunk által, amit ott bírtunk, iktassátok be és általuk az ő örökösöiket és mindkét nembeli összes utódaikat – királyi jogunkra és beleegyezésünkre támaszkodva – összes haszonvételeivel és bármilyen tartozékaival, örökös birtoklásra, ha nem lesz ellentmondás. Az ellentmondókat, ha lennének, idézzék a nevezett Fejér Mihály, Trombitás Mátyás, Török András, Hegedüs Demeter és a gyakran emlegetett Szajol birtok többi lakói ellen a ti tanúságtételekkel a mi királyi kúriánkba, mégpedig a mi személyes jelenlétünkhöz megfelelő határnapra. Az ellentmondás hathatós okáról, amely ezen bevezetés és beiktatás után történt, és az ellentmondókról és beidézettekről – ha azok lesznek –, valamint a szomszédosokról és határosokról, akik a fent mondott iktatáson közbeszóltak, továbbá az általuk indítványozott jelzett határnapról hűségesen, a szokott módon és rendben számoljátok be. Máshogyan ne cselekedjétek! Kelt, a mi ausztriai Bécs városunkban, az Úr 1669. esztendejének, április havának, első napján. (pecsét helye)